

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/publikacje/ksiazki-krakow/30774,NSZZ-Solidarnosc-Malopolska-w-materialach-Sluzby-Bezpieczenstwa-Wybor-dokumentow.html>
25.04.2024, 20:58

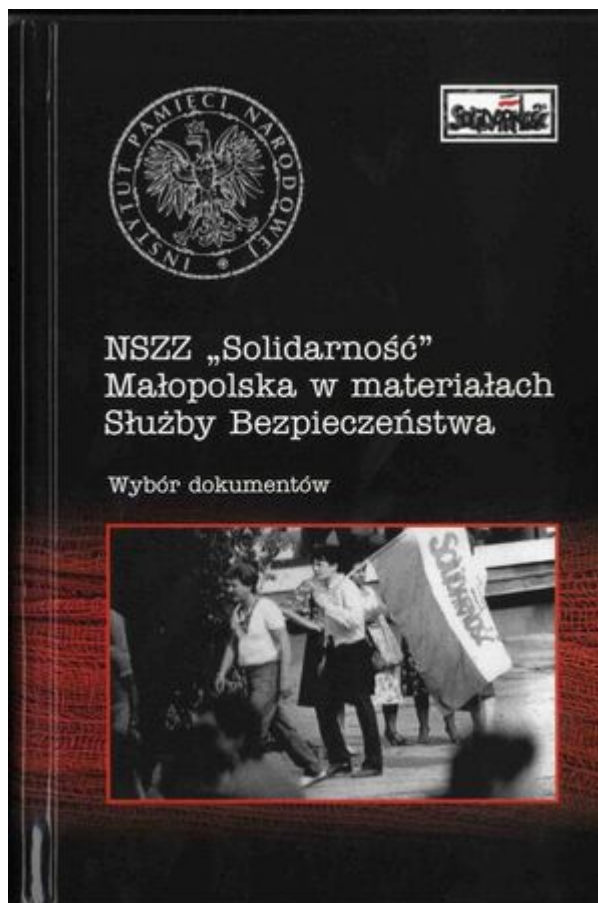
NSZZ „Solidarność” Małopolska w materiałach Służby Bezpieczeństwa. Wybór dokumentów

NSZZ „Solidarność” Małopolska w materiałach Służby Bezpieczeństwa. Wybór dokumentów; wybór i opracowanie Cecylia Kuta, wstęp Jarosław Szarek, Kraków 2011, 784 s.

Opracowane przez Cecylię Kutę wydawnictwo źródłowe to najnowsza publikacja dotycząca małopolskiej „Solidarności” w latach 1980–1989, zawierająca niemal dwieście różnorodnych dokumentów wytworzonych przez Służbę Bezpieczeństwa.

W pierwszej części przedstawiono dokumenty Sprawy Obiektowej krypt. „Związkowcy”, która prowadzona była przez Wydział III-A/Wydział V SB KW MO w Nowym Sączu przeciwko strukturom NSZZ „Solidarność” na terenie tego województwa w latach 1980–1983. Dotychczasowe edycje źródeł skupiają się głównie na Krakowie, omijając pozostałe dwa wojewódzkie ośrodki „Solidarności” w Tarnowie i Nowym Sączu, dlatego chociaż w minimalnym stopniu starano się wypełnić tę lukę, prezentując materiały, które w sposób przekrojowy dokumentują historię związku na tym terenie.

Zebrane w drugiej części materiały, pochodzące ze sprawy krypt. „Gotowość”, to wybór z siedemnastu tomów akt sporządzonych w różnych wydziałach krakowskiej SB, dotyczących przygotowania

do siłowej rozprawy z NSZZ „Solidarność”,
czym było ostatecznie wprowadzenie stanu
wojennego. Dokumenty dokładnie ilustrują
kompleksowe przygotowania do tej operacji,
a także opisują przebieg pierwszych dni
stanu wojennego, widzianych z perspektywy
komendanta wojewódzkiego MO w Krakowie,
oraz wybrane działania SB i MO
podejmowane do października 1982 r. w
związku z delegalizacją NSZZ „Solidarność”.

W trzeciej części książki zaprezentowano
dokumenty Sprawy Operacyjnego
Sprawdzenia krypt. „Arena”, prowadzonej
przez Wydział III-1 SB KW MO w Krakowie
przeciwko środowiskom akademickim
Krakowa.

W kolejnej części znalazły się materiały
dotyczące sprawy TW „Return”. Opisują one
werbunek przewodniczącego Zarządu
Regionu Małopolska NSZZ „Solidarność”
Wacława Sikory, a następnie skuteczną
próbę zerwania przez niego kontaktów z SB.

W ostatniej, najbardziej różnorodnej części,
oprócz materiałów stanowiących
uzupełnienie dokumentów zebranych w
pierwszych czterech częściach zamieszczono
wybrane dokumenty spraw prowadzonych
przeciwko osobom związanym z niezależną
poligrafią. Wśród nich materiały Sprawy
Operacyjnego Rozpracowania krypt.
„Plastycy”, prowadzonej przez pion V DUSW
w Nowej Hucie, w wyniku której udało się SB
zlikwidować podziemne drukarnie pism
„Aktualności” i „Zomorządność”. Ponadto
zaprezentowano dokumenty sprawy krypt.
„Brzoza”, prowadzonej przez Wydział III-1
WUSW w Krakowie z 1986 r., mającej na celu
likwidację niezależnej poligrafii i kolportażu
takich pism, jak „Arka”, „Promieniści” czy
„Hutnik”.

Prezentowane dokumenty zostały uzupełnione szczegółowymi przypisami dotyczącymi występujących w tekście wydarzeń, tytułów pism czy struktur związkowych. Kilkaset przypisów zawiera krótkie biogramy działaczy opozycji, funkcjonariuszy SB oraz osobowych źródeł informacji. Całość książki otwiera wstęp Jarosława Szarka przedstawiający zarys historii i struktury małopolskiej „Solidarności”.

Opracowany przez Cecylię Kutę wybór dokumentów stanowi ważne uzupełnienie historii aparatu represji w PRL, znacznie poszerzające wiedzę o działaniach SB wobec „Solidarności” w Małopolsce.

Gdzie kupić publikacje:

[Kraków](#)